

Naturvårdsverket

Att: registrator@naturvardsverket.se

Yttrande

Datum 2024-10-31

Klassificering 1.5.2

Dnr RAÄ-2024-2462

Ert datum 2024-09-09

Er beteckning NV-06488-24

Avdelning Kulturmiljöavdelningen

Enhet Enheten för
landskapsutveckling

Esbosamråd om delgeneralplan och vindkraftspark Haapamaa, Torneå kommun, Finland

Ärendet

Naturvårdsverket har översänt en inbjudan till Esbosamråd angående delgeneralplan och projektplan för Haapamaa vindkraftspark i Torneå kommun, Finland.

Naturvårdsverket önskar synpunkter på:

- Om det finns behov av att Sverige fortsatt medverkar i miljöbedömningen av projektet och/eller planen
- Miljökonsekvenser, och hälsa, av projektet som kan beröra Sverige
- De föreslagna programmen för miljökonsekvensbedömning

Bakgrund

Det planerade vindkraftsområdet kommer att ligga i den mellersta delen av Torneå stad, cirka 30 kilometer norr om stadens centrum och 9 kilometer från riksgränsen mellan Sverige och Finland. 56 vindkraftverk planeras i området. Planområdets areal är cirka 7 200 hektar och området består främst av mark som används för jord- och skogsbruk.

Synpunkter

Riksantikvarieämbetet vill framföra följande synpunkter rörande fyra aspekter av programmet för vindkraftsprojektet i Haapamaa, Torneå.

- **Den fortsatta medverkan**

Riksantikvarieämbetet anser att det finns behov av att Sverige fortsatt medverkar i miljöbedömningen av vindkraftsprojektet Torneå-Haapamaa. I programmet för miljökonsekvensbedömningen framgår att influensområdet för den planerade vindkraftsparken sträcker sig till den svenska sidan längs Torneälven (sid. 42) och

Box 1114

621 22 Visby

Tel 08-5191 8000

E-post registrator@raa.se

www.raa.se

Org.nr 202100-1090

Bankgiro 5052-3620

att påverkan på värdefulla landskaps- och kulturmiljöobjekt i Sverige kommer att bli konsekvensbedömda (sid. 53).

- **Behov av analys av kulturmiljöobjektens kontextuella värden**

Den bedömningsmetod för att beskriva och analysera konsekvenserna för kulturmiljön, som presenteras i programmet, fokuserar på hur landskapet kommer att påverkas visuellt.

För att Riksantikvarieämbetet ska kunna ta ställning till de gränsöverskridande konsekvenserna för kulturmiljön i Sverige behöver miljökonsekvensbedömningen klargöra om den planerade vindkraftsparken kan komma att ha en negativ effekt på dess samlade värden och i så fall på vilket sätt. Detta innebär att både den visuella påverkan och den kontextuella behöver beskrivas och analyseras. Med kontextuell påverkan avses en påverkan på möjligheten att uppleva och förstå det kulturhistoriska sammanhang som kulturmiljön representerar. Hur förutsättningarna för förståelsen av kulturmiljöobjektens historiska berättelse kan påverkas av projektet behöver inkluderas och metodbeskrivas i programmet för miljökonsekvensbedömningen.

- **Framtagande av HIA för världsarvet Struves meridianbåge**

Programmet redovisar att två av världsarvet Struves meridianbåges mätpunkter i Finland ligger inom influensområdet för vindkraftsparken. På den svenska sidan ligger även mätpunkten Pärevaara inom influensområdet. Programmet för miljökonsekvensbedömningen behöver kompletteras med detta.

Etablering av vindkraftverk kan medföra en funktionell påverkan på kulturvärden till exempel genom att bryta visuella samband utanför området som är centrala för upplevelsen och förståelsen av kulturvärdets innehåll. Konsekvenserna av de effekter som redovisas för världsarvet behöver preciseras. Riksantikvarieämbetet anser att ansökan bör kompletteras med underlag i enlighet med ” [World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context](#)” (World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context (unesco.org)) med bedömningar av hur världsarvet Struves meridianbåge som helhet påverkas av den planerade verksamheten.

- **Fotomontage från platser i Sverige**

Riksantikvarieämbetet anser att de planerade fotomontagen (sid. 46, Sammanfattning av programmet för miljökonsekvensbedömning) även behöver utarbetas från punkter på den svenska sidan om riksgränsen. Myndigheten

rekommenderar särskilt att fotopunkter läggs inom den del av kulturmiljövårdens riksintresse *Tornedalen* [BD15] som är belägen inom det yttre influensområdet.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Marja-Leena Pilvesmaa efter föredragning av utredaren Maria Adolfsson.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Espoo@naturvardsverket.se